

Motion till riksdagen 2019/20:3631

av **Oscar Sjöstedt m.fl. (SD)**

med anledning av prop. 2019/20:181 Extra ändringsbudget för 2020 – Förstärkt stöd till välfärd och företag, insatser mot smittspridning och andra åtgärder med anledning av coronaviruset

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utvärdera tidsbegränsningen av stödet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utvärdera reglerna för vinstutdelning i förhållande till de särskilda förutsättningar som gäller för 3:12-företagen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen särskilt bör beakta de rättsvårdande instansernas remissyttranden i syfte att beivra eventuellt fusk och regelrätt brottslighet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen avslår förslaget om att godkänna avtalet med Europeiska kommissionen om en garanti för ett europeiskt instrument för tillfälligt stöd för att minska risken för arbetslöshet i en krissituation till följd av utbrottet av covid-19 (SURE).
5. Riksdagen avslår bemyndigandet att under 2020 ställa ut en statlig garanti till Europeiska unionen för SURE som uppgår till högst 848 537 250 euro.

Motivering

Det är positivt att regeringen, måhända sent omsider, valt att gå vidare med ett direktstöd till företag som tappat en stor del av sin omsättning som ett resultat av covid-19-pandemin. Den senfärdighet med vilken man agerat kommer dock högst sannolikt att resultera i ett flertal företagskonkurser, med än högre arbetslöshet till följd än vad som annars varit fallet. Det är såklart beklagligt. De pengar man ”sparat” genom att försinka

och förhålla processen kommer troligtvis att försvinna i form av högre utgifter för arbetslöshetsförsäkring, försörjningsstöd och dylikt längre fram.

Det ursprungliga förslaget med ett hyresstöd var helt otillräckligt, vilket regeringen nu lyckligtvis insett. Dels var det snålt tilltaget (i sammanhanget tämligen marginella 5 miljarder kronor), dels var det begränsat till ett antal branscher i stället för att riktas brett mot hela näringslivet, dels tog det enbart fasta på just hyreskostnader och inte exempelvis räntor, leasingkostnader, elektricitet osv. och dels var det helt avhängigt den enskilda fastighetsvärdens explicita och mer eller mindre frivilliga medverkan.

Ett system som tar fasta på direkta omsättningstapp kommer sannolikt att bli betydligt mer effektivt. Överlag är Sverigedemokraterna nöjda med hur regeringen har utformat stödet. De fasta kostnader som täcks är hyfsat omfattande, vilket är positivt. De invändningar Sverigedemokraterna har är följande: (i) den oerhört korta tidslängden systemet föreslås vara på plats (enbart två månader, mars och april), (ii) det faktum att småbolag (3:12-företagen) behandlas på samma sätt som de stora multinationella bolagen i fråga om vinstutdelning samt (iii) att ett dotterbolag till ett moderbolag inom en koncern kan ”bestraffas” för att moderbolaget beslutat om utdelning, trots att detta av uppenbara skäl ligger helt utanför dotterbolagets kontroll.

Tidsbegränsningen

Hur länge denna pandemi kommer att pågå och hur länge ekonomin kommer att befinna sig i ett mer eller mindre sargat tillstånd är såklart omöjligt att veta i dagsläget. Säkert är dock att denna period kommer att vara längre än de föreslagna två månaderna. Dessutom har många företag säsongsbetonad verksamhet, inte minst under sommarmånaderna. Att bli delvis kompenserad för ett omsättningstapp i mars och april jämfört med samma månader föregående år är för dessa företag helt otillräckligt, när majoriteten av verksamheten och omsättningen äger rum under främst juni, juli och augusti. Stödet bör förlängas från föreslagna två månader (mars och april) till fyra månader och alltså gälla även över maj och juni.

Vinstutdelning

Sverigedemokraterna delar regeringens uppfattning att vinstutdelning inte är kompatibelt med att uppbära stöd från det offentliga. Liksom vad gäller permitteringsstödet borde denna princip även gälla omställningsstödet. En sådan ordning torde i och för sig reglera sig själv i de allra flesta fall; varje sansad bolagsstyrelse och bolagsstämman torde inse att utrymmet för vinstutdelning är obefintligt om företaget befinner sig mitt i en allvarlig kris. Likväl är vi positiva till att detta regleras tydligt i regeringens proposition. Man kan givetvis diskutera exakta datum för detta och gränsen på just juni 2021 kan förvisso tyckas godtyckligt satt, men det innebär i vart fall – med marginal – att utdelning inte sker i nära anslutning till att man mottar stöd av det offentliga.

Däremot ställer vi oss frågande till huruvida det verkligen är rimligt att införa exakt samma regelverk för småbolag som för stora multinationella bolag. I 3:12-företagen är ägaren eller ägarna normalt sysselsatta i det egna bolaget och uppbär en kombination av inkomst av tjänst respektive inkomst av kapital (i enlighet med 3:12-regelverket). Den egna privatekonomin är helt enkelt mycket mer intimt förknippad med såväl lön som utdelning jämfört med någon som äger aktier i exempelvis H & M, Astra Zeneca eller

Volvo. En enskild företagare har kanske i dessa tider valt att gå ned i lön men nyttjar fortfarande förenklingsregeln (schablonbeloppet) för att klara av den egna familjens privata levnadsomkostnader. Det är betydligt mer ovanligt att en enskild småsparare i Volvo förlitar hela sin privatekonomi på att man får aktieutdelning just det året. En lämplig åtgärd för att rätta till denna brist är att låta just förenklingsregeln i 3:12 vara undantagen kraven på utdelningsstopp för att vara berättigad till stöd.

Beivra fusk och brottslighet

Regeringen föreslår i propositionen också ett antal åtgärder för att minimera eventuellt fusk med systemet. Detta är i grunden positivt och Sverigedemokraterna tillstyrker regeringens förslag i dessa delar, även vad avser införandet av en helt ny brottsparagraf: omställningsstödsbrott. Det är viktigt såväl ur ett direkt fiskalt perspektiv som ur skattelegitimitetshänseende att fusk beivras, helst förebyggande. EBM menar exempelvis att Skatteverket borde kunna vidta kontrollåtgärder redan i samband med att ansökan om omställningsstöd prövas i stället för efter utbetalning, eftersom det normalt kan vara svårt för staten att i efterhand återkräva felaktigt utbetalda pengar. Brå argumenterar å sin sida för att underrättelseskyldigheten kopplad till bidragsbrottslagen borde vara tillämpbar även vid omställningsstödsbrott. Regeringen bör särskilt beakta de rättsvårdande instansernas remissyttranden rörande propositionen.

Slutligen ställer sig Sverigedemokraterna frågande till själva begreppet ”omställningsstöd”. Exakt vad är det företagen ska ställa om till menar man? Ett åkeri exempelvis behöver ju kunna verka som ett åkeri även efter viruspandemin.

Det ovanstående bör ges regeringen till känna.

Oscar Sjöstedt (SD)

Dennis Dioukarev (SD)

Charlotte Quensel (SD)